

Õppekava nimetus	Seksuaalnõustamise jätkukoolitus
Õppekavarühm	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppekava koostamise alus	<ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Nõukogu. (2007) Laste kaitset seksuaalse ärakasutamise ja seksuaalse kuritarvitamise eest käsitlev Euroopa Nõukogu konventsioon. Lanzarote. • Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK. • IATSO. (2000) Standards of Care for the Treatment of Adult Sex Offenders of the International Association for the Treatment of Sexual Offenders. General Assembly of the International Association for the Treatment of Sexual Offenders, Toronto. • IATSO. (2006) Standards of Care for Juvenile Sexual Offenders of the International Association for the Treatment of Sexual Offenders. General Assembly of the International Association for the Treatment of Sexual Offenders, Hamburg. • Kallip, K., Eelma, S., Haldre L., Kastepõld-Tõrs, K., Viks-Binsol, P. (2022) Ennast või teisi kahjustava seksuaalkäitumisega laste ja noorte mõjutamine kriminaaljustiitsüsteemis. Civitta Eesti AS, Tartu. • Kraas, K. & Tammiste B. (2016) Seksuaalkuritegusid toime pannud alaealistele mõeldud erisekkumise vajaduse ja võimaluste analüüs. Kriminaalpoliitika analüüs, 8. Justiitsministeerium, Tallinn. • Tammiste, B. (2020) Laste vastu suunatud korduvate seksuaalkuritegude ennetamine: Analüüs ja ettepanekud karistusregistri arendamiseks seoses seksuaalkurjategijatega. Kriminaalpoliitika lühianalüüs, 5. Justiitsministeerium, Tallinn. • Part, K., Oidermaa, A-K., Sisask, M., Pertel, T., Hunt, K., Meigas, D., Raudsepp, T., Suurtee, A., Külm, K-L., Mark, L., Kaoküla, I. & Kereme, H. (2015) Noorte tervisealase internetinõustamise kvaliteedistandardid: Juhend kvaliteediindikaatorite määratlemiseks ja mõõtmiseks seksuaaltervise ja vaimse tervise veebinõustamise näitel. Eesti Seksuaaltervise Liit, Peaasi; Tallinn.
Õppekeel	Koolitus toimub inglise ja/või eesti keeles
Õppe eesmärk	Koolituse tulemusena vastab läbinu internetikeskkonnas saabunud pöördumistele, analüüsides probleemi ja andes professionaalset nõu tuginedes koolitusel omandatud teadmistele, Eestis kehtivale seadusandlusele ja kaasaegsetele teaduslikele ja meditsiinilistele lähenemistele ebakohase seksuaalkäitumise teemadel.
Sihtgrupp	Psühholoogid, psühhiaatrid, psühhoterapeudid, (vaimse tervise) õed, arstid jt tervishoiuspetsialistid, spetsialistid, kes osutavad seksuaalnõustamisteenust (sh noorte nõustajad).
Õppe alustamise tingimused	Osalejale on läbitud seksuaalnõustajate baaskoolitus või ta on läbinud seksuaalkäitumisealase erialase väljaõppe mahus minimaalselt 20 EAP (400 ak/h). Osalejale on vähemalt bakalaureusekraad sotsiaal- või tervishoiuvaldkonnas. Osaleja panustab või tal on valmisolek panustada (interneti)nõustamisse seksuaalhäbelise käitumisega alaealiste ja täiskasvanute nõustajana. Õppetöös osalemiseks on eelduseks piisav inglise keele tase (osad loengud võivad toimuda inglise keeles).

Õppe maht ja ülesehitus (akadeemilistes tundides)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="571 230 1209 264">Õppe kogumaht akadeemilistes tundides:</td> <td data-bbox="1217 230 1455 264">120 ak/h</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 266 1209 331">sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides:</td> <td data-bbox="1217 266 1455 331">80 ak/h</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 333 1209 367">sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:</td> <td data-bbox="1217 333 1455 367">0 ak/h</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 369 1209 398">sh iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:</td> <td data-bbox="1217 369 1455 398">40 ak/h</td> </tr> </table>	Õppe kogumaht akadeemilistes tundides:	120 ak/h	sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides:	80 ak/h	sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:	0 ak/h	sh iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	40 ak/h
Õppe kogumaht akadeemilistes tundides:	120 ak/h								
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides:	80 ak/h								
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:	0 ak/h								
sh iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	40 ak/h								
Õpiväljundid	<p>I mooduli läbimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mõistab seksuaalsuse, soo ja suhete mitmekesisust (sh erinevates kultuurides ja usundites) ning eristab tavapärasest seksuaalkäitumist ebakohasest. <p>II mooduli läbimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analüüsib Eestis kehtivate regulatsioonide järgi seksuaalkäitumise seaduslikkust, oskab oma hinnangut põhjendada ja teab juriidilisi võimalusi käitumise muutmiseks (nt kriminaalhooldus, käitumiskontroll jms). <p>III mooduli läbimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eristab seksuaalsuunitluse ja seksuaalfunktsiooni häireid, sh nende diagnoosimise ja ravimise võimalusi. <p>IV mooduli läbimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rakendab riskihindamise meetodeid turvalise käitumise planeerimiseks ja juhendab nõustatavat muutuste tegemisel. Seostab seksuaalhäbelise ja kuritegeliku käitumise põhjuseid teoreetiliste lähtekohtadega. <p>V mooduli läbimisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eristab alaealiste ja täisealiste seksuaalselt ebakohast käitumist ja selle põhjuseid. Kirjeldab, millised on võimalikud seksuaalse väärkäitumise tagajärjed kannatanutele. <p>VI mooduli läbinu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analüüsib etteantud juhtumeid (sh enda isiklike hinnanguid nendele) seksuaal- ja nõustamise eetika standarditest lähtuvalt ja vastab levinumatele seksuaalhäbelist käitumist puudutavatele küsimustele. 								
Õppesisu	<p>I moodul – sissejuhatus</p> <ul style="list-style-type: none"> Seksuaalsuse, soo ja suhete mitmekesisus. Seksuaalsus eri kultuurides ja usundites. Tavapärane ja ebakohane seksuaalkäitumine, piiride käsitlemine erinevates kultuurides, sh Eesti kontekstis. Enda hoiakute ja väärtushinnangute märkamine ja teadvustamine ning selle mõju seksuaalnõustamise protsessile. <p>II moodul – õiguslikud alused</p> <ul style="list-style-type: none"> Piir seaduspärase ja seaduse vastase seksuaalkäitumise vahel Eesti õiguspraktikas (praktilised näited kaasuste näitel). Seksuaalkuriteod Eesti õiguspraktikas (süüteo koosseisud, menetlusprotsess jm) ja teavitamisnõuded. Erootika ja pornograafia eristamine. Lapsi ärakasutav pornograafia – kuidas toimepanijad selle materjalini jõuavad ja milline on õiguskaitseorganite tegevus selle takistamiseks/avastamiseks. Juriidilised võimalused käitumise muutmiseks (nt kriminaalhooldus, käitumiskontroll jms). 								

	<p>III moodul – seksuaalsete kõrvalekallete meditsiiniline käsitus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seksuaalsuunitluse häired, nende diagnoosimine ja psühhiaatriline medikamentoosne ravi. • Seksuaalhäbelise käitumisega kaasnevad häired ja häired, millega võib kaasneda seksuaalhäbeline käitumine. • Seksuaalfunktsiooni häired. <p>IV moodul – seksuaalkuritegeliku käitumise hindamine ja rehabilitatsioon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seksuaalhäbelise ja kuritegeliku käitumise teoreetilised ja bioloogilised alused ning seletusteooriad. • Retsidiivsuse riskide hindamine ja turvalisuse planeerimine. • Eituse mehhanismid ja mustrid. • Rehabilitatsiooni alused. <p>V moodul – alaealiste seksuaalhäbeline käitumine ja traumakogemus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alaealiste seksuaalhäbeline käitumine ja sellele reageerimine. • Seksuaalne väärkohtlemine ja trauma. <p>VI moodul – seminar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seksuaalnõustamise põhimõtted ja meetodid, juhtumianalüüs. • Seksuaaleetika ja nõustamise eetika, juhtumiarutelu. • Tüüpilisemad seksuaalnõustamisele tulevad küsimused ja nende lahendamine grupitöö vormis.
Õppemeetodid	Õppemeetodid kirjeldatakse hankelepingu täitmise tulemusel koolituse pakkuja poolt.
Õppekeskkonna kirjeldus	<p>Koolitus toimub kontaktõppena auditoorselt või veebis ühe päeva või kahe järjestikuse päeva kaupa 22 nädala jooksul. Maksimaalselt üks moodul kahe nädala jooksul.</p> <p>Kontaktõppepäevadel toimub koolitus õppetöök sobivate tingimustega ruumis.</p> <p>Koolitusruumi suurus ja planeering võimaldab osalejatel ja koolitajal vabalt ringi liikuda ning jaguneda rühmadesse (rühmatöö ja ühistegevus).</p> <p>Koolitusruumis on olemas esitlustehnika (Data projektor kaabli ja HDMI ühendusega, ekraan, kõlarid), püsiv internetiühendus, pabertahvel, paberid, pastakad, markerid ning rühmatööde seinale kinnitamise võimalus ja vahendid.</p> <p>Koolitusruumis on olemas joogivesi. Koolitusruumis või selle vahetus läheduses on kohvipausi võimalus.</p> <p>Koolitusruumi valgustab loomulik päevavalgus.</p> <p>Koolitusruumis tagab mugava kliima konditsioneer.</p> <p>Osalejaid informeeritakse parkimiskorraldusest.</p> <p>Veebikeskkonnas toimuvatel koolituspäevadel tagab koolitaja grupi suurust arvestades optimaalse videosilla ühenduse, mis võimaldab registreerida osalejate nimekirja igal koolituspäeval. Kui veebikeskkond automaatset registreerimist ei võimalda, vastutab koolitaja osalejate registreerimise eest ja edastab osalejate nimekirja iga koolituspäeva kohta tellijale.</p>
Iseseisev töö	Iseseisvad tööd kirjeldatakse hankelepingu täitmise tulemusel koolituse pakkuja poolt.
Õppematerjalid	<p>Kohustuslikud allikad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frans, E. (2020) Sensoa lipusüsteem : Laste ja noorte lubamatule ja sobimatule seksuaalkäitumisele reageerimine. Toim. Part, K., Rumvolt, L., Pertel, T. & Janter, K. Sotsiaalkindlustusamet, Tallinn.

	<ul style="list-style-type: none"> • https://intra.tai.ee/images/TE_konverents_2021_ettekanded/Lop_usesioon/Erika_Frans.pdf • Karistusseadustik. RT I 2001, 61, 364. • RHK 11 ja/või DSM V parafiilsete häirete seletamiseks ja diagnoosimiseks • https://ecpat.org/luxembourg-guidelines/ • https://www.goodlivesmodel.com/ • Sootak, J. & Pikamäe, P. (2021) Karistusseadustik: Kommenteeritud väljaanne. Juura, Tartu. <p>Muud õppematerjalid nimetatakse ja koostatakse hankelepingu täitmise tulemusel koolituse pakkuja poolt.</p>
Nõuded õpingute lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	80% ulatuses moodulites osalemine. Koolituspäevalt puudumine on lubatud etteteatamisel ja koolitaja tagab iga mooduli kohta puudujatele täiendava iseseisva töö, mille esitamine on kohustuslik. Kõik iseseisvad tööd ja muud hindamisele minevad tööd on õigeaegselt esitatud piisaval lävendil. Hindamismeetodid ja -kriteeriumid kirjeldab koolitaja pakkumuses.
Õppe läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend)	Tunnistus
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus	<p>Koolitajad peavad vastama järgmisele nõuetele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moodul II läbiviijal on süvendatud teadmised Eesti Karistusseadustikust seksuaalse enesemääramise vastaste ja alaealiste vastu suunatud süütegude osas ning on eelmainitud süütegude Eestis menetletud kriminaalmenetluses olnud viimase 5 aasta jooksul meneteleja, kohtuniku, kaitsja või süüdistaja rollis. • III, IV ja V mooduli läbiviijal on psühholoogia alane kõrgharidus (magistrikraad või sellega võrdsustatud haridustase) ja minimaalselt 3-aastane töökogemus seksuaalsete kõrvalekalletega patsientidega viimase 5 aasta jooksul või psühhiaatri väljaõpe ja minimaalselt 3-aastane töökogemus psühhiaatrina viimase 5 aasta jooksul, sh eriteadmised seksuaalsuunitluse häiretest ja seksuaalhälbelisest käitumisest. • Vähemalt ühel on koolitusmaterjalide kokkupanemise ja koolituse läbiviimise kogemus viimase 5 aasta jooksul. • Kõigil on kõrgharidus ja eriteadmised seksuaalkurjategijatest või seksuaalhälbelisest käitumisest ja praktiline kokkupuude sihtgrupiga viimase 5 aasta jooksul.
Õppekava kinnitamise aeg	2024